

210 v°) volgt de betaling aan de rentmeester van Jhr. Van Bronckhorst over een jaar huishuur 'deur handen van Mr. Pieter Carpentier Rector, die de quytantie heeft geteykent', ad ... 120 gulden. (Deze verlaging duidt er m.i. op dat Carpentier het schooljaar 1602/03 niet heeft afgemaakt, maar eerder dan 1 mei 1603 is vertrokken.) En tenslotte ontvangt Dirck Wolfherten de som van 5 gulden 'van alle interrogatien, certificatien, acten, missiven, copien ende anders te maecken beroerende 't proces jegens den Rector.' Dat moet me een bundel paperassen zijn geweest! Mogelijk zijn deze afschriften gemaakt voor Douza⁴⁰). Ik hoop dat mijn bijdrage ertoe zal leiden dat ons te eniger tijd duidelijk wordt gemaakt wat hier allemaal heeft gespeeld. Voorlopig zijn we, daar het Rijksarchief en de archieven van Dordt en Rotterdam geen uitsluitel geven, op vermoedens aangewezen. Ik doe een poging.

Men kent het Statencollege aan de Universiteit te Leiden. Daar studeerden alumni van diverse steden, jongens met een studiebeurs, onder leiding van een 'regent', theologie: in die eerste tijd bestond er, zoals even verder nog blijken zal, grote behoefte aan goed opgeleide predikanten. Welnu, met dit Statencollege is niet altijd alles even glad verlopen. Na het studentenoproer van 1594 heeft de classis Dordt, zij speciaal en zij alleen, zich met 'den bedroefden staat des collegii tot Leyden' bezig gehouden⁴¹). Vermoedelijk heeft de brief aan de predikanten van Dordt, d.w.z. van de classis Dordt, waarvan Carpentier en Noordwijk in 1602/03 'copie auctentyck' opvroegen, met deze zaak te maken. Het is mogelijk dat Carpentier, die juist in 1594 in Haarlem zijn school had geopend, toen door de classis Dordt is benaderd over de mogelijkheid dat hij de (of: een) helpende hand zou bieden - men denke aan het rekest waarin Haarlem werd gewaarschuwd dat er kapers op de kust waren. Mogelijk is dat contact hernieuwd in het jaar 1597/98, toen Carpentier en Noordwijk met elkaar in gesprek waren. Heeft Douza erover gedacht in Noordwijk, in plaats van, of althans naast het Statencollege een eigen op de Universiteit gerichte opleidingsschool te starten?? Hebben toen rector en dorp aan 'die van Dordt' bepaalde toezeggingen gedaan, bijv. voor het opnemen van alumni, waar zij in 1602/03 vanaf wilden?⁴²) Immers, Rotterdam wilde Carpentier als rector. En Noordwijk en Carpentier wilden toen van elkaar af.

Dit laatste lijkt wel zeker. Bij de classis Leiden kwam in april 1601 een bezwaar binnen van de kerkeraad van Noordwijk. Predi-